

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

หัวข้อที่จะนำเสนอในบทที่ 3 มีดังนี้

1. นิยามปฏิบัติการและการวัด
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. นิยามปฏิบัติการและการวัด

ในส่วนของนิยามปฏิบัติการและการวัดที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษารั้วนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ การนิยามศัพท์และตัวแปร การทดสอบความน่าเชื่อถือ และการแบ่งกลุ่มตัวแปรและการวัด โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 การนิยามศัพท์และตัวแปร

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษารั้วนี้ คือ

นักเรียนอาชีวศึกษา หมายถึง บุคคลที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชน

อัคมโนทัศน์ คือ ความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิด ทักษะคิดและความเชื่อที่บุคคลมีต่อตนเองทุกด้าน ทั้งในด้านดีและไม่ดี และการรับรู้ว่าคุณแตกต่างจากบุคคลอื่นอันเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม การขัดเกลาทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

ทัศนคติต่อการไม่ใช้ความรุนแรง หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อการไม่ใช้ความรุนแรง ว่ามีความเห็นด้วยที่จะใช้วิธีการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธีมากกว่าใช้ความรุนแรง คือ ไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงหรือใช้ความรุนแรงน้อย

การใช้ความรุนแรง หมายถึง รูปแบบพฤติกรรมการแสดงออกที่บุคคลใช้ในการแก้ปัญหาเมื่อเกิดความไม่พอใจหรือความขัดแย้ง เริ่มตั้งแต่การทำร้ายจิตใจ ซึ่งหมายถึง การใช้คำพูดและสัญลักษณ์ที่ทำให้คู่กรณีเจ็บใจหรือเสียใจ การมุ่งจะทำร้ายร่างกาย ซึ่งหมายถึง การใช้คำพูดหรือสัญลักษณ์ที่ทำให้คู่กรณีหวาดกลัวหรือเกรงว่าจะถูกทำร้าย จนกระทั่งการทำร้ายร่างกาย ซึ่งหมายถึง

การลงมือทำร้าย หรือพยายามจะทำร้ายเพื่อให้คู่กรณีเกิดความเจ็บปวดหรือได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย ตั้งแต่บาดเจ็บเล็กน้อยไปจนถึงการทำให้เสียชีวิต

ก. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อັคมโนทัศน์

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาอັคมโนทัศน์ของเยาวชนตามแนวความคิดของเพียร์สและแฮริส (Piers and Harris ,1969) ใน 6 ด้าน คือ

1. อັคมโนทัศน์ด้านพฤติกรรมสังคม คือ ความคิดเกี่ยวกับตนเองในด้านพฤติกรรมว่าตนมีพฤติกรรมอย่างไร มีการแสดงออกอย่างไร เช่น ความเป็นคนสุภาพเรียบร้อย ชอบช่วยเหลือผู้อื่น นิสัยดีหรือรี้น ผัดวันประกันพรุ่ง การมีความรับผิดชอบ การพูดจาหยาบคาย

2. อັคมโนทัศน์ด้านสติปัญญาและสถานภาพในโรงเรียน คือ ความคิดเกี่ยวกับตนเองในด้านสติปัญญาว่า ตนเองมีระดับสติปัญญาเท่าใด มีระดับความสามารถอย่างไรและมีสถานภาพเช่นไรในโรงเรียน

3. อັคมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ คือ ความคิดเกี่ยวกับตนเองในด้านรูปร่าง และคุณลักษณะว่าตนมีรูปร่างลักษณะอย่างไร มีรูปร่างดีหรือไม่ดี หน้าตาดีหรือขี้เหร่ มีคุณลักษณะแบบไหน เช่น การมีสุขภาพดี การได้เตียงโดยใช้เหตุผล การควบคุมอารมณ์ ความมั่นใจ ความหวาดกลัว

4. อັคมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล คือ ความคิดเกี่ยวกับตนเองในด้านความวิตกกังวลว่าตนเองเป็นคนที่มีความรู้สึก มีสภาวะของความวิตกกังวลอย่างไร เช่น มีเรื่องก่อกวนใจบ่อยๆ ไม่มีอารมณ์เครียด ไม่สนใจเรื่องอื่นในเวลาทำงาน รวมถึงความวิตกกังวลเกี่ยวกับความคิดของผู้อื่นที่มีต่อตนเอง และความวิตกกังวลในเรื่องทั่วไป เช่น การที่คนส่วนมากเป็นมิตรด้วย ความรู้สึกเหมือนอยู่ตัวคนเดียว ความรู้สึกว่าไม่มีใครเข้าใจ ความรู้สึกว่าโลกนี้ไม่น่าอยู่

5. อັคมโนทัศน์ด้านความเป็นคนน่านิยมน คือ ความคิดเกี่ยวกับตนเองในส่วนของความเป็นคนน่านิยมน่าว่า ตนเป็นคนที่น่านิยมนหรือไม่น่านิยมนอย่างไร เช่น การเป็นคนที่เป็นเพื่อนนับถือ เป็นคนที่ครูไว้ใจ การเป็นผู้นำในกิจกรรมต่างๆ การเป็นคนมีคุณค่า เป็นคนที่ไม่ไม่มีใครชอบ การเป็นคนที่ถูกกลั่นแกล้ง มีเพื่อนน้อย

6. อັคมโนทัศน์ด้านความสุขและความพอใจ คือ ความคิดเกี่ยวกับตนเองในด้านความสุขและความพอใจว่าตนเองมีความสุขหรือไม่มีความสุข และพอใจต่อสิ่งต่างๆหรือไม่พอใจ เช่น การชอบเล่นกีฬา การชอบเล่นกับเด็กๆ การไม่มีความสุขที่ต้องไปงานสังคม ความรู้สึกรำคาญที่ต้องทำอะไรซ้ำๆ การมีความภูมิใจในตัวเองน้อย

จากแนวความคิดของเพียร์สและแฮริสได้กำหนดองค์ประกอบของอັคมโนทัศน์ไว้รวมกัน 7 องค์ประกอบ ซึ่งองค์ประกอบที่ 7 ได้แก่ ลักษณะที่เป็นส่วนรวมนั้นเป็นการสรุปรวบยอดจากองค์ประกอบทั้ง 6 ว่าโดยรวมแล้วมีอັคมโนทัศน์อย่างไร ดังนั้นตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้จึงหมายถึงอັคมโนทัศน์โดยรวมของทั้ง 6 ด้านที่กล่าวมาข้างต้น

ข. ตัวแปรตาม ได้แก่ แนวโน้มในการใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาแนวโน้มในการใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยได้แบ่งการศึกษาใน 2 ประเด็น คือ

1. ทศนคติต่อการไม่ใช้ความรุนแรง
2. การใช้ความรุนแรง โดยศึกษารูปแบบพฤติกรรมการแสดงออกที่ผ่านมาในอดีตที่ใช้ในการแก้ปัญหาในกรณีที่เกิดความไม่พอใจหรือเกิดความขัดแย้งกับบุคคลอื่น ซึ่งได้อาศัยแนวคิดเรื่องการใช้ความรุนแรงของ Straus (อ้างในปัญชติ โขติคุณ, 2541) ที่ได้จำแนกรูปแบบพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

2.1 การทำร้ายจิตใจ คือ การใช้คำพูดหรือสัญลักษณ์ที่ทำให้คู่กรณีเจ็บใจหรือเสียใจ ได้แก่

- การนั่งเฉยทำหูทวนลม
- การผลุนผลันออกจากห้องหรือออกจากบ้าน
- การใช้เสียงเข้าข่ม(พูดหรือเถียงเสียงดัง)
- การพูดประชดประชัน คุณถูก การดำ่ว่าด้วยถ้อยคำหยาบคาย

2.2 การมุ่งทำร้าย คือ การใช้คำพูดหรือสัญลักษณ์ที่ทำให้หวาดกลัวหรือเกรงว่าจะถูกทำร้าย ได้แก่

- การพูดขู่อาฆาต
- การพูดขู่จะตีหรือพูดขู่จะขว้างสิ่งของใส่โดยไม่มีสิ่งของอยู่ในมือ
- การทู่ทำลายข้าวของ

2.3 การทำร้ายร่างกาย คือ การลงมือทำร้ายหรือพยายามจะทำร้ายเพื่อให้เจ็บปวดหรือได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย ได้แก่

- การขว้างปาสิ่งของเข้าใส่
- การผลักหรือการฉุดกระชาก
- การตบ การตี
- การเตะ การชก
- การตีหรือการพยายามจะตีด้วยวัตถุ
- การข่มขู่ด้วยอาวุธ
- การทำร้ายด้วยอาวุธ

1.2 การทดสอบความน่าเชื่อถือ

ในการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยต้องคำนึงถึงความแม่นยำ (Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของเครื่องมือวัด นั่นคือ เครื่องมือวัดจะต้องสามารถวัดเนื้อหาที่ต้องการได้ตรงประเด็น และต้องมีความแม่นยำไม่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง

กรณีความแม่นยำ (Validity) ของเครื่องมือวัด ผู้วิจัยใช้มาตรวัดโดยใช้แบบสอบถามจากงานวิจัยของกรรณิการ์ ภูประเสริฐ (2518) ซึ่งแปลจากแบบวัดอคติทัศนคติของเพียร์สและแฮริส เพื่อวัดอคติทัศนคติทั้ง 6 ด้านของกลุ่มตัวอย่าง และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มในการใช้ความรุนแรง โดยอาศัยแนวทฤษฎีการวัดการใช้ความรุนแรง (The Conflict Tactics Scales) ของสเตรส (Straus, 1979) และใช้แนวแบบสอบถามจากงานวิจัยของของปัญชลิ โชติคุณ (2541) ในการวัดทัศนคติต่อการไม่ใช้ความรุนแรง โดยผู้วิจัยได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาของแบบสอบถามนั้นแล้วจึงนำไปทดสอบกับนักเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียนแห่งหนึ่งเพื่อดูความเข้าใจในเนื้อหาของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับการทดสอบความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยประเมินความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามโดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คนซึ่งมีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บข้อมูลในการวิจัย แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปประเมินผลโดยการหาค่า Reliability Coefficients Alpha เพื่อพิจารณาความแม่นยำสอดคล้องของข้อมูล หลังจากนั้นจึงพิจารณาว่าควรตัดหรือคงข้อความเอาไว้ โดยที่ต้องคำนึงถึงความแม่นยำของเนื้อหาประกอบด้วย นั่นคือหากพิจารณาความน่าเชื่อถือพบว่าควรตัดข้อความออก แต่เมื่อพิจารณาความแม่นยำพบว่าเมื่อตัดข้อความนั้นออกจะทำให้วัดได้ไม่ครอบคลุมเนื้อหาที่จำเป็นต้องคงข้อความนั้นไว้ หลักการพิจารณาความน่าเชื่อถือที่ใช้ในครั้งนี้พิจารณาจากสัมประสิทธิ์อัลฟา ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นที่ได้มีรายละเอียดดังนี้

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดอคติทัศนคติ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดอคติทัศนคติในแต่ละด้านและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดอคติทัศนคติรวม โดยมีผลการทดสอบคือ

1.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดอคติทัศนคติด้านพฤติกรรมสังคมเท่ากับ 0.6596 โดยที่มีข้อคำถามทั้งหมด 16 ข้อซึ่งผู้วิจัยยังคงข้อคำถามไว้ทั้งหมด โดยไม่มีการตัดข้อใดออก

1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดอคติทัศนคติด้านสติปัญญาและสถานภาพในโรงเรียนมีค่าเท่ากับ 0.6260 โดยที่มีข้อคำถาม 11 ข้อ จากเดิมที่มีทั้งหมด 12 ข้อ ผู้วิจัยได้ตัดคำถามออกหนึ่งข้อคือ ข้อ 27 ซึ่งมีข้อความว่า ฉันเป็นสมาชิกที่สำคัญคนหนึ่งในชั้น เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่แน่ใจในการประเมินตนเองตามข้อความนี้

1.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดอัครมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะเท่ากับ 0.6121 โดยมีข้อคำถาม 12 ข้อ จากเดิมที่มี 14 ข้อ โดยข้อความที่ตัดออก คือ ข้อ 55 ฉะนั้นอยากทำงานอยู่เรื่อย และข้อ 68 ฉะนั้นเป็นคนอารมณ์เสีงง่าย

1.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดอัครมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวลเท่ากับ 0.6583 มีข้อคำถามทั้งหมด 14 ข้อ โดยไม่มีการตัดข้อความใดออก

1.5 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดอัครมโนทัศน์ด้านความเป็นคนนำนิยมเท่ากับ 0.6127 มีข้อคำถาม 8 ข้อ จากเดิม 10 ข้อ โดยตัดข้อ 1 เพื่อนร่วมชั้นส่วนมากเห็นฉันทันเป็นควตลก และข้อ 69 ฉันทันเป็นที่รู้จักดีในหมู่เพื่อนหญิงออก

1.6 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดอัครมโนทัศน์ด้านความสุขและความพอใจเท่ากับ 0.6810 มีข้อคำถาม 11 ข้อ จากเดิม 14 ข้อ โดยตัดคำถาม 3 ข้อคือ ข้อ 2 ฉันทันมีความสุขดี ข้อ 36 ฉันทันเป็นคนโชคดี และข้อ 38 บิดามารดาของฉันทันมุ่งหวังในตัวฉันทันมากเกินไปออก เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามไม่แน่ใจในการตอบ

1.7 ค่าความเชื่อมั่นแบบวัดอัครมโนทัศน์รวมเท่ากับ 0.8548 โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 72 ข้อ

2. ค่าความเชื่อมั่นแบบวัดทัศนคติต่อการไม่ใช้ความรุนแรงเท่ากับ 0.6947 มีข้อคำถาม 9 ข้อ จากเดิม 10 ข้อ โดยตัดคำถามข้อที่ 6 คือ การแก้ปัญหาโดยสันติวิธีใช้ได้กับบางคนเท่านั้นออก เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามไม่แน่ใจในข้อความซึ่งไม่เป็นไปในแนวเดียวกับข้อความที่แวดล้อมอยู่

3. ค่าความเชื่อมั่นแบบวัดการใช้ความรุนแรงเท่ากับ 0.8395 มีข้อคำถามทั้งหมด 18 ข้อ จากเดิมที่มีคำถาม 19 ข้อ โดยข้อที่ตัดออก คือ ร้องไห้ ซึ่งอยู่ในรูปแบบการทำร้ายจิตใจ เนื่องจากไม่สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายทั้งหมด

1.3 การแบ่งกลุ่มตัวแปรและการวัด

การศึกษาครั้งนี้มีการแบ่งกลุ่มตัวแปรออกเป็น 2 กลุ่มเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ก. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัครมโนทัศน์

แบบวัดอัครมโนทัศน์ทั้ง 6 ด้านเป็นการถามสภาพความเป็นจริงและความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในด้านต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะปรากฏอยู่ในส่วนที่ 2 ของแบบสอบถาม โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 72 ข้อคละกันอยู่เพื่อให้ผู้ตอบเลือกตอบตามความเป็นจริง ลักษณะของแบบสอบถามจะจำแนกเป็นข้อความด้านบวกและด้านลบ โดยมีคำตอบให้เลือกคือ จริง และไม่จริง

จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงและความคิดเห็นของผู้ตอบ

ไม่จริง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงและความคิดเห็นของผู้ตอบ

เกณฑ์ในการให้คะแนนมีดังนี้

ถ้าข้อความเป็นข้อความในด้านบวก ให้คะแนน

จริง ให้คะแนน 1 คะแนน หมายถึง อึดมโนทัศน์ดี

ไม่จริง ให้คะแนน 0 คะแนน หมายถึง อึดมโนทัศน์ไม่ดี

ถ้าข้อความเป็นข้อความในด้านลบ ให้คะแนน

จริง ให้คะแนน 0 คะแนน หมายถึง อึดมโนทัศน์ไม่ดี

ไม่จริง ให้คะแนน 1 คะแนน หมายถึง อึดมโนทัศน์ดี

เกณฑ์การประเมินอึดมโนทัศน์แบ่งเป็น 3 ระดับ โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ระดับสูง	หมายถึง	มีคะแนนมากกว่า	$\bar{X} + SD$
ระดับปานกลาง	หมายถึง	มีคะแนนระหว่าง	$\bar{X} \pm SD$
ระดับต่ำ	หมายถึง	มีคะแนนต่ำกว่า	$\bar{X} - SD$

เกณฑ์การประเมินรายชื่อ แบ่งเป็น 3 ระดับ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง และจำนวนข้อของแบบสอบถามในแต่ละด้าน ดังนี้

ระดับสูง	หมายถึง	มีคะแนนมากกว่า	$\frac{\bar{X} + SD}{\text{จำนวนข้อของแบบสอบถาม}}$
ระดับปานกลาง	หมายถึง	มีคะแนนระหว่าง	$\frac{\bar{X} \pm SD}{\text{จำนวนข้อของแบบสอบถาม}}$
ระดับต่ำ	หมายถึง	มีคะแนนระหว่าง	$\frac{\bar{X} - SD}{\text{จำนวนข้อของแบบสอบถาม}}$

ข. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะคิดต่อการใช้ความรุนแรงและการใช้ความรุนแรง

1. ทักษะคิดต่อการไม่ใช้ความรุนแรง

การวัดทักษะคิดต่อการไม่ใช้ความรุนแรง เป็นการวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยข้อความที่ใช้วัดจะอยู่ในส่วนที่ 3.1 ของแบบสอบถาม มีข้อคำถามทั้งหมด 9 ข้อ รายละเอียดมีดังนี้

ข้อ 1 ในท้ายที่สุดแล้วการใช้กำลังดูเหมือนจะเป็นวิธีการที่ดีที่สุด

ข้อ 2 บางครั้งการใช้เหตุผลก็แก้ปัญหาไม่ได้

ข้อ 3 เมื่อพูดกันดีๆ ไม่เข้าใจก็ต้องใช้กำลังกันบ้าง

ข้อ 4 กับบางคนเราต้องตอบได้ด้วยการใช้ความรุนแรง

ข้อ 5 การหันหน้ามาปรึกษาหารือกันน่าจะเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผลดีที่สุด

ข้อ 7 การใช้กำลังในการแก้ปัญหาเป็นวิธีการที่ไม่น่ากระทำ

ข้อ 8 การแก้ปัญหาโดยการใช้กำลังควรใช้กับปัญหาที่สำคัญเท่านั้น

ข้อ 9 การใช้กำลังแก้ปัญหาอาจทำให้ปัญหาลูกกลามบานปลาย

ข้อ 10 ทุกปัญหาอาจแก้ไขได้โดยการพูดคุยกันด้วยเหตุผล

ข้อความที่ใช้วัดมีทั้งข้อความที่เป็นบวกและเป็นลบ ในที่นี้ข้อความที่เป็นบวก คือ ข้อความที่ไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรง นั่นคือ มีทัศนคติในทางบวก ข้อความที่เป็นลบ คือข้อความที่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรง มีทัศนคติในทางลบ

การตอบแบบสอบถามในส่วนนี้กำหนดให้สามารถเลือกตอบได้ 4 คำตอบ ซึ่งมีเกณฑ์ในการให้คะแนน คือ

ถ้าข้อความนี้เป็นข้อความที่เป็นบวก ให้คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1	คะแนน	หมายถึง	ทัศนคติไม่ดี
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	2	คะแนน	หมายถึง	ทัศนคติก่อนข้างไม่ดี
ค่อนข้างเห็นด้วย	ให้คะแนน	3	คะแนน	หมายถึง	ทัศนคติก่อนข้างดี
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	4	คะแนน	หมายถึง	ทัศนคติดี

ถ้าข้อความนี้เป็นข้อความที่เป็นลบ ให้คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	4	คะแนน	หมายถึง	ทัศนคติดี
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	3	คะแนน	หมายถึง	ทัศนคติก่อนข้างดี
ค่อนข้างเห็นด้วย	ให้คะแนน	2	คะแนน	หมายถึง	ทัศนคติก่อนข้างไม่ดี
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1	คะแนน	หมายถึง	ทัศนคติไม่ดี

เกณฑ์การประเมินทัศนคติต่อการใช้ความรุนแรงแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ระดับสูง	หมายถึง	มีคะแนนมากกว่า	$\bar{X} + SD$
ระดับปานกลาง	หมายถึง	มีคะแนนระหว่าง	$\bar{X} \pm SD$
ระดับต่ำ	หมายถึง	มีคะแนนน้อยกว่า	$\bar{X} - SD$

เกณฑ์การประเมินรายข้อแบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและจำนวนข้อของแบบสอบถามดังนี้

ระดับสูง	หมายถึง	มีคะแนนมากกว่า	$\frac{\bar{X} + SD}{\text{จำนวนข้อของแบบสอบถาม}}$
----------	---------	----------------	--

ระดับปานกลาง หมายถึง	มีคะแนนระหว่าง	$\frac{\bar{X} \pm SD}{\text{จำนวนข้อของแบบสอบถาม}}$
ระดับต่ำ หมายถึง	มีคะแนนน้อยกว่า	$\frac{\bar{X} - SD}{\text{จำนวนข้อของแบบสอบถาม}}$

2. การใช้ความรุนแรง

การวัดความรุนแรงเป็นการวัดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในรอบปีที่ผ่านมา โดยใช้มาตรวัดที่ดัดแปลงมาจากมาตรวัด Conflict Tactic Scales ของ Straus (1979 อ้างใน Straus, Gelles and Steinmetz 1980: 256-257) ซึ่งประกอบด้วยชุดคำถามเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง ตั้งแต่ การทำร้ายจิตใจ การมุ่งจะทำร้ายร่างกาย และการทำร้ายร่างกายที่บุคคลใช้เมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้งกับบุคคลอื่น ข้อความที่ใช้วัดการใช้ความรุนแรงปรากฏอยู่ในส่วนที่ 3.2 ซึ่งเป็นส่วนสุดท้ายของแบบสอบถาม ประกอบไปด้วยข้อความทั้งหมด 18 ข้อ โดยข้อที่ 1-3 เป็นการชี้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา ข้อความที่ใช้วัดการใช้ความรุนแรงจะอยู่ที่ข้อ 4-7 เป็นการวัดการทำร้ายจิตใจ ข้อ 8-10 เป็นการวัดการมุ่งจะทำร้าย และข้อ 11-17 เป็นการวัดการทำร้ายร่างกาย ส่วนข้อที่ 18 เป็นข้อที่เว้นว่างไว้เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เติมรายละเอียดของการใช้ความรุนแรงในรูปแบบอื่นที่เคยใช้นอกเหนือไปจากข้างต้น ซึ่งข้อความทั้ง 18 ข้อ มีดังนี้

1. พุดปรับความเข้าใจ
2. หาเหตุผลมาอธิบาย
3. ให้คนกลางช่วยไกล่เกลี่ย
4. นิ่งเฉยทำหูทวนลม
5. ผลุนผลันออกจากห้องหรือออกจากบ้าน
6. ใช้เสียงเข้าข่มหรือพูดเสียงดัง
7. พุดประชดประชัน พุดดูถูกเหยียดหยาม คำว่า
8. พุดขู่อาฆาต
9. พุดขู่จะตี หรือขู่จะขว้างสิ่งของใส่ โดยที่ไม่มีอยู่ในมือ
10. ทูบทำลายสิ่งของ
11. ขว้างสิ่งของใส่
12. ผลัก ฆัดกระชาก
13. ตบ ตี
14. เตะ ชก บีบคอ
15. ตี หรือพยายามตีด้วยวัตถุ

16. บู่จะทำร้ายด้วยอาวุธ

17. ทำร้ายด้วยอาวุธ

18. อื่นๆ โปรดระบุ.....

ข้อความที่ใช้ในการวัดมีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ คือ เคย หรือ ไม่เคย โดยเกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงแบ่งระดับการใช้ความรุนแรงออกเป็น 3 ระดับ กำหนดค่าคะแนนดังนี้

เคยใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งในประเภทการทำร้ายจิตใจ คือ รุนแรงน้อย

เคยใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งในประเภทการมุ่งทำร้าย คือ รุนแรงปานกลาง

เคยใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งในประเภทการทำร้ายร่างกาย คือ รุนแรงมาก

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ นักเรียนชายอายุ 16-22 ปี ที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือ ปวช. ปีที่ 1-3 ในสถาบันอาชีวศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร สำหรับการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษาโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ, 2537) เพื่อหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนของประชากรนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร 141,289 ราย (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 400 คน

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง(0.05)

2.2 การสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างใน 2 ขั้นตอนคือ

1. การสุ่มตัวอย่างเลือกสถาบันการศึกษา โดยทำการสุ่มตัวอย่างสถาบันที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายชื่อสถาบันอาชีวศึกษาที่มีปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักศึกษา 18 แห่ง ซึ่งปรากฏอยู่ในส่วนสำคัญของรายงานกระทรวงศึกษาธิการในกรณีนักเรียนนักศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาทในวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2546(มหกรรมคอนเสิร์ตทรัพย์สินทางปัญญา)ที่นายพงษ์พล อติเรกสารได้รายงานให้คณะรัฐมนตรีรับทราบ โดยใช้วิธีจับสลากเลือกสถาบันที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล 5 แห่ง เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนสถาบันละ 81 ราย

2. การสุ่มตัวอย่างเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างนักเรียนอาชีวศึกษาตามระดับชั้นปี ชั้นปีที่ 1-3 ชั้นปีละ 27 รายในแต่ละโรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบในการสุ่มเลือกห้องเรียนและเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บข้อมูล

จากวิธีการสุ่มตัวอย่างจะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 405 ราย ซึ่งมากกว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณตามสูตรข้างต้น โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 405 ราย เพื่อให้มีการกระจายกลุ่มตัวอย่างตามชั้นปีทั้ง 3 ปี ในจำนวนที่เท่ากันคือ ชั้นปีละ 27 ราย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษครั้งนี้มีการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลใน 2 รูปแบบด้วยกัน คือ

1. การศึกษาข้อมูลเชิงเอกสาร (Documentary Study) โดยมีการศึกษาข้อมูลจากหนังสือ วิทยานิพนธ์ บทความ เอกสารประกอบการสัมมนา เอกสารทางวิชาการ รวบรวมข่าวสารจากหนังสือพิมพ์และอินเทอร์เน็ต รวมไปถึงงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลและนำมาอ้างอิงประกอบการศึกษา

2. การศึกษาภาคสนาม โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบเอง โดยเมื่อทำการเก็บข้อมูลขั้นแรกจากกลุ่มตัวอย่าง 50 คนเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแบบสอบถามโดยตัดข้อคำถามที่ไม่เหมาะสมออกเพื่อให้มีค่าความเชื่อมั่นเพิ่มขึ้น แล้วจึงนำแบบสอบถามที่ได้ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากสถานศึกษา 5 แห่งซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีจับสลาก โดยก่อนที่จะเข้าไปเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้เข้าพบอาจารย์ในสถานศึกษาเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ทำความเข้าใจ และขออนุญาตหัวหน้าสถานศึกษาก่อนที่จะเข้าไปเก็บข้อมูลจากนักเรียนในสถาบัน ซึ่งในกรณีของโรงเรียนที่ได้เข้าไปทำการเก็บข้อมูลนั้นพบว่า การขออนุญาตเข้าไปเก็บข้อมูลเป็นไปได้โดยสะดวกใน 3 โรงเรียนแรก เนื่องจากผู้วิจัยได้พบกับอาจารย์ฝ่ายปกครองและอาจารย์ฝ่ายวิชาการซึ่งมีความรู้ ความเข้าใจใน

เรื่องของการศึกษาและการทำวิจัย อีกทั้งทางโรงเรียนยังได้สนับสนุนในเรื่องของการศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนอาชีวศึกษา โดยได้เคยเปิดโอกาสให้นักศึกษาในระดับปริญญาโทเข้าไปเก็บข้อมูลและทำการศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนอาชีวศึกษาในแง่มุมต่างๆมาแล้ว ส่วนในกรณีของสถานศึกษา 2 แห่งสุดท้ายนั้น ผู้วิจัยได้เข้าพบกับอาจารย์ฝ่ายวิชาการซึ่งยินดีที่จะอนุญาตให้ทำการเก็บข้อมูล แต่เนื่องจากทางสถานศึกษาได้มีระเบียบออกมาในช่วงปลายปีพ.ศ. 2547 ว่า จะอนุญาตให้ทำการเก็บข้อมูลได้ในกรณีที่ทางคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้มีคำสั่งอนุมัติมาแล้วเท่านั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำหนังสือขออนุญาตออกแบบสอบถามไปที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยได้แนบแบบสอบถามที่จะใช้ในการเก็บข้อมูลไปให้สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษาตรวจสอบเพื่ออนุญาตแล้วทำการเก็บข้อมูลจนครบ ซึ่งการเก็บข้อมูลจากนักเรียนในสถาบันทั้ง 5 ได้เลือกเก็บข้อมูลจากนักเรียน 5 แผนกการเรียน ได้แก่ การบัญชี โลหะการ ช่างยนต์ ช่างก่อสร้างและช่างไฟฟ้า เนื่องจากเป็นแผนกการเรียนหลักของสถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ ผู้วิจัยเข้าไปทำการเก็บข้อมูลในสถานศึกษาด้วยตัวเอง โดยได้ทำการสุ่มเลือกห้องเรียนจากรายเรียน แล้วเลือกเก็บข้อมูลจากห้องเรียนที่มีการเรียนการสอนในช่วงเวลาที่เข้าไปเก็บข้อมูล ในกรณีที่ไม่มีการเรียนการสอนเนื่องจากทางสถาบันมีการจัดกิจกรรมกีฬาหรืองานประจำปี จึงต้องเข้าไปเก็บข้อมูลหลายครั้งเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครบตามต้องการ ผู้วิจัยได้ชี้แจงและทำความเข้าใจกับอาจารย์ประจำชั้นและกลุ่มตัวอย่างก่อนทุกครั้งที่ทำกรเก็บข้อมูล โดยได้มีการยืนยันว่าข้อมูลที่ได้มาจะถูกเก็บเป็นความลับและไม่มีการเปิดเผยชื่อของโรงเรียน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความมั่นใจในการตอบ

จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม 405 ชุด ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อสำรวจความครบถ้วนสมบูรณ์ของคำตอบ พบว่ามีแบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 377 ชุด จึงได้ออกแบบสอบถามใหม่ซ้ำอีกครั้งจนกระทั่งได้แบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์ 405 ชุดตามต้องการ

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบไปด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ดังนี้

แผนกการศึกษา, ชั้นปี, ระดับผลการเรียน, สถานภาพของบิดามารดา, ระดับการศึกษาของบิดา, ระดับการศึกษาของมารดา, สถานะของครอบครัว, บุคคลใกล้ชิด, ความสัมพันธ์ในครอบครัว, ความสัมพันธ์ในโรงเรียนและความสัมพันธ์กับเพื่อน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติตามแนวความคิดของเพียร์สและแฮริส โดยเป็นการถามให้ผู้ตอบให้คำตอบความคิดเกี่ยวกับตนเองว่า จริงหรือ ไม่จริง ในด้านต่างๆ 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านพฤติกรรมสังคม
2. ด้านสติปัญญาและสถานภาพในโรงเรียน

3. ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ
4. ด้านความวิตกกังวล
5. ด้านความเป็นคนน่านิยมน
6. ด้านความสุขและความพอใจ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามแนวโน้มในการใช้ความรุนแรง ซึ่งประกอบไปด้วย

3.1 แบบสอบถามทัศนคติต่อการไม่ใช้ความรุนแรง

3.2 แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง ได้แก่ พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงที่แสดงออกในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมานใน 3 ลักษณะคือ

- การทำร้ายจิตใจ
- การมุ่งทำร้าย
- การทำร้ายร่างกาย

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistics Package for Social Science) ในการประมวลผลข้อมูลและจัดทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

1. การทดสอบสัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถือ (Reliability Coefficient Alpha) เพื่อทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม

2. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้วิธีหาค่าร้อยละสำหรับอธิบายข้อมูลทั่วไปเพื่อเปรียบเทียบการกระจายของข้อมูลและใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการหาค่าเฉลี่ยน้ำหนักและระดับของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจากข้อสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

3. สถิติเชิงวิเคราะห์ (Analytical Statistics) โดยใช้การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยสถิติไคสแควร์เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างอัตรานอนหลับกับทัศนคติต่อการไม่ใช้ความรุนแรงและความสัมพันธ์ระหว่างอัตรานอนหลับกับการใช้ความรุนแรงว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ในทิศทางบวกหรือลบและสัมพันธ์ในระดับใด